

176. f. 176.

Tribunen. cōcilium celebra. xxvi. li. xvi.
Tandali hibernie visio. xxviii. li. lxxxviii.
Turcorum descriptio. xxxi. li. cxlii.
Turpis episcopi gesta. xxvi. li. xii.
Ullis scolarium ordo fundatur. xxxi. li. cxlii.
Venus a iuvene dōpōsa. xxvi. li. xxix.
Wibertus claret in lothorīgā. xxv. li. lxiii.
Xpiani heremite gesta. xxx. li. xi.
Yconia beate virginis notabil. xxii. li. lxvi.
Yvonis beluacen. gesta. xxvi. li. lxxxiii.
Explicat tabula super quartum volumen specu-
li historialis. Sequitur continētia. xxv. libri.
Uicesimus quintus liber continet historiā
cē. annorū per successiones. xii. impera-
torū. scz. Karoli magni. Ludouici pii.
Lotharii primi. Ludouici secundi. Karoli calui.
Karoli iunioris. Arnulphi. Ludouici tercij. Con-
radi primi. Heinrici primi. Othonis primi. Otho-
nis secundi. Othonis tercij. Et inter hec paucos flos-
culos tatabani habet autem capitula. cviii.
De imperio karoli magni et forma ei? ac
roboze. i.
De studiis et moribus eiusdem. ii.
De cōstantinopolitanis impatoribus. iii.
Qualiter karolus iuxta diuinam reuelatōnem li-
berauit terram sanctam. iiii.
De sacris reliqis quas inde aquisignū dēulit. v.
Qualiter inuitatus a sancto iacobo liberauit hi-
spaniam. vi.
De ydol. q subūit et ecclesiis quas edificauit. vii.
De reditu karoli in hispaniam. viii.
De pugna eiusdem ptra aygolandum. ix.
De quibusdā incidentib? illius tēporis. x.
De trāslatōe corporis sancti bartholomei a plī. xi.
Qualiter karolus exercitum aygolandi explora-
uit. eumq fugauit. xii.
De reditu karoli in galliam et de principibus ei?
dem. xiii.
De colloquio inter karolum et aygolandū. et de
nece aygolandi. xiiii.
De ferracuto gigante et cōflictu rolandi contra
eum. xv.
De iterato cōflictu et nece ferracuti. xvi.
Qualiter karol? cordubam cepit et totam hispa-
niam ecclesie beati iacobi subiecit. xvii.
De pōitōe ganaloni in bello runciuall. xviii.
De nece marsili regis et transitu rothlandi prin-
cipis. xix.
De exequiis rothlandi et vltione mortis eius et
olueri. xx.
De sepulchris militum apud runciuallē interfe-
ctorum. xxi.
Qualiter karolus post victorias beato dionisio
gratias egit. eiq? totam galliam subegit. xxii.
De reuelatōe corporis sancti salui. xxiii.
De trāslatōe eiusdem sacri corporis et miracu-
lis circa illud ostensis. xxiiii.
De transitu karoli magni et eius exequijs. xxv.
De imperio ludouici pii et actibus eius. xxvi.
De quibusdā incidentibus illius tēporis. xxvii.
De rabbano et scriptis eius et strabo discipulo
eius. xxviii.
Dicta eiusdem metrica de laude crucis. xxix.
Dicta eiusdem prosaica de eodem. xxx.
Adhuc de eodem. xxxi.
Oratio eiusdem rabbani ad dominum. xxxii.

De quibusdā incidentib? illius tēporis. xxxiii.
Adhuc de eodem. xxxiiii.
De imperio lotharii et euentibus illi? tēporis. xxxv.
Adhuc de eodem. xxxvi.
De imperio ludouici secundi et euentibus illius
temporis. xxxvii.
Adhuc de eodem. xxxviii.
Iterum de eodem. xxxix.
De elfredo rege anglozum et victoria eius ex da-
cis vel danis. xl.
De pestibus illius tēporis et quibusdā aliis. xli.
De impio karoli calui et scriptis iohis scoti. xlii.
De gestis karoli calui. xliii.
De imperio karoli iunioris. xliiii.
De vastatōe gallie p hastingū et rollonem. xlv.
De studiis et actibus elfredi regis et fuga rollo-
nis. xlvi.
De quibusdā aliis incidentibus illi? tēporis. xlvii.
Adhuc de eodem. xlviii.
De visione tormentoz ostēso karolo. xlix.
Qualiter patrem suum vidit in tormentis et aui-
culum suum in delicijs. l.
De fine imperii karoli et iperio arnulphi. li.
De patientia et bonis actib? regis elfredi. lii.
De quibusdā incidentibus illius temporis. liii.
De conuersione rollonis et reuelatione corporis
sancti martini. liiii.
De bonis initijs sancti odonis clugmaceñ. lv.
De electione formose portuen. i papatum et dis-
fensione ppter ipsum. lvi.
De fine arnulphi imperatoris. lvii.
De imperio ludouici tercij et papatu fergii. lviii.
De imperio cōradi primi et initio ordinis clunias-
censis et institutoribus eius. lix.
De miraculis sancti patris odonis. lx.
Adhuc de eodem. lxi.
De ceteris euentibus sub imperio conradi. lxii.
De imperio imperij heinrici. primi. lxiii.
De echelstano rege anglie et victoriis eius. lxiiii.
De dominatōe eius et muneribus sibi transmis-
sis. lxv.
De ceteris euentibus illius temporis. lxvi.
De extremis miraculis uite sancti odonis. lxvii.
De successoribus eius ademerio et maiolo. lxviii.
De imperio othonis primi et nece regis edmun-
di. lxix.
De ceteris euentibus illius temporis. lxx.
Adhuc de eodem. lxxi.
De origie sancti dunstani et bonis ei? iitiis. lxxii.
De miraculis eius cithare et susceptione mona-
chatus. lxxiii.
De incēsiōe demois et uisione stelliferi. lxxiiii.
Qualiter factus est abbas glasconien. et preco-
gnouit mortem regis. lxxv.
Qualiter idem factus est vintonien. eps. lxxvi.
Qualiter insidias diaboli cōtra se supauit. lxxvii.
Qualiter factus est cantuar. archieps. lxxviii.
De constantia eius et quibusdā miraculis eius-
dem. lxxix.
De ultōne diuina i ei? aduersarios oñsa. lxxx.
De prophetia eius contra domum regiam et tran-
situ eiusdem. lxxxi.
De quibusdā euentibus sū impio othois. lxxxii.
De edgaro rege et uiris illustrib? āglie. lxxxiii.
De uisione eiusdem edgari super futuro statu re-
gni. lxxxiiii.
De sanctitate et iusticia eiusdem. lxxxv.

LANDIS-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DRESDEN

De obitu sancti roiberti et dissensione cleri roma-
ni. .lxxxvi.

De initio et profectu ecclesie sancti quintini et
quibusdam aliis. .lxxxvii.

De sacris reliquijs quas sanctus deodericus me-
tis detulit. .lxxxviii.

De imperio othonis secundi et sancto edwardo
rege. .lxxxix.

De uastatione francie per othonem et echelredo
rege. .xc.

De bello othonis contra grecos et morte eius. .xci.

De imperio othonis tercii et vita sancti mecheri-
ci abbatis. .xcii.

De translatione regni francorum ad hugonem
caphet. .xciii.

De transitu sancti dunstani cantuari.
De miraculis eius post obitum. .xcv.

Adhuc de eodem. .xcvi.

De quibusdam euentibus illius tps. .xcvii.

De gerberto papa et primis eius studiis in ni-
gromancia. .xcviii.

De thesauris subterzaneis quos frustra ques-
iuit. .xcix.

De ceteris qui talia querentes interierunt vel a
demonibus sunt illusi. .c.

De ymagine a qua gerbertus responsum accepit
mortis sue. .ci.

De sancto odilone cluniacen. et boif eius iitjs. .cii.

De miraculis per eum diuinitus ostens. .ciii.

Adhuc de eodem. .ciii.

Qualiter idem pater memoriā defunctorum instituit
et benedictū papā a supplicijs liberauit. .cv.

De transitu eiusdem abbatis sancti. .cvi.

De ceteris viris illustribus eiusdem tps. .cvii.

De quadā victoria othois et morte eiusdem. .cviii.

.I. De imperio karoli magni et forma
eius ac robore. Sigibertus.

Karolus igitur magnus
cum iam super fracos re-
gnasset annis .xxxiiij. pri-
mus francorum impauit
romanis annis .xiii. Ce-
pit autem anno domini
occcii. Mundi vo. quar-
timillefimo dcc. lxx. diui-
so a constantinopoli im-

perio romano. euolutis annis circiter. cccc. et. lx
vii. ex quo bizantium tracie ciuitas a primo Cō-
stantino ampliata et in regiam urbem est exaltata
et trāslata in illam omnis romane dignitatis glo-
ria in sedē romani imperii fuit dedicata. et noua
roma appellata.

Turpinus remensis archiepiscopus.

Erat hic karolus corpore decorus. sed visu ferus
statura eius. viii. pedum suorum. s. qui erant lon-
gissimi. renibus erat amplissimus. ventre cōgru-
brachiis et cruribus grossius. Miles doctissimus
et acerrimus. et omnibus artibus fortissimus. Facies
eius in longitudine habebat palmū et dimidiū. m-
barba vnū pedem. nasus circiter dimidiū. frōs
erat vnus pedis. oculi leonini scintillantes ut car-
bunculus. Supercilia dimidiij palmi. Quemcūq;
iratus apertis oculis aspexisset. statim terzitus erat
Cingulum quo cingebatur. viii. pe. extendebatur
p̄ter illud quod pendeat. Parum panis omede

bat. sed quartam partē arietis. aut gallinas duas
aut anserem vnum. aut spatulā porcina. aut pa-
uonē. aut gruē. aut leporem itegrum edebat. modi-
cum vinum et aqua limphatū sobrie bibebat. Tā-
te fortitudinis erat q̄ militem armatū super equū
sedentem a vertice capitis vsq; ad bases simul cū
equo vno ictu p̄pria spata secabat. Quattuor fer-
raturas equorum simul manib; facile extendebat.
Militem armatum rectum stantem super palmā
suam a terra vsq; ad caput suum sola manu velo-
citer eleuabat. Erat enim donis largissimus. in iu-
dicijs certissimus. in locutione luculentus.

Cronographus. Mater eius domina bertro-
da in magno apud eum honore cōsenuit. liberos
quoq; suos ita censuit instituendos. ut tā filij q̄
filie primo liberalibus studiis quibus et ipse op̄z
dabat erudirentur. cum etiam filios cum primis
etas pariebatur more francorū equitare et armis
atq; venatōibus exerceri fecit filias vero lanificō
assuescere. coloq; ac fuso (ne per ocium torpescer-
ent) opam impendere. atq; ad omnem honesta-
tem erudiri iussit. tū quia semper studia literarū
amasset tēptabat et ipemet scribere. tabulasq; se-
rebat ut cum vacuum tempus esset manū lite-
ris assignandis assuesceret. **In palatio suo a-**
quisgrani basilicam plurime pulcritudinis in ho-
nore beate marie virginis extruxit. quam etiā di-
uicijs et honoribus p̄cipue sublimauit. Regnum
quoq; francorum cum post patrem suum pipinū
iam fortē quidē et magnū suscepisset ita notabi-
liter ampliavit ac dilatauit. ut ei duplum adiceret.

.II. De studijs ac moribus eiusdem
Hugo libro sexto.

Karolus in discenda grāmatica petrū
pisanum habuit adiutorem. et in ceteris
disciplinis albinum cognomēto alcinū
Religionem deniq; xpianam summa pietate sem-
per excoluit. et ecclesiam mane et vespere necnō
et nocturnis horis et sacrificij tempore impigre
frequentauit. Circa pauperes quoq; liberalitate
maxima p̄ditus erat. ut qui nō solū in suo regno
illis subuenire. verū etiam in transmarinis regio-
nib; in siriam et egiptum et affricam et hirlimis
et alexandrie atq; cartagini pecunias multas mī-
tere satagebat. Ob hoc etiam maxime transmario-
rum regum amicitias expetebat. ut sub eiusdem re-
gibus xpianis refrigerium aliquid pueniret. fuit
autē amplo corpore ac robusto. statura eminen-
te et apice capitis rotūdo. canicie reuerēda. facie
leta. voce clara. valitudine p̄spera. Deniq; quina-
batur rarissime. cenāq; quotidiana. quaternis cū
ferculis prebebatur. p̄ter assam carnē. quam ve-
natores verubus inferre solebant qua ille libenci-
us q̄ ullo alio cibo vefcebat. Inter cenandum
aut aliquod acroama. aut lectōrē audiebat. lege-
bantur ei historie. antiquorum res geste. delecta-
batur etiā libris sancti augustini. p̄cipueq; his
qui de ciuitate dei p̄titulati sunt. Vini vero et
omīs potus adeo p̄cus erat in bibendo. ut semp
ad cenā raro plus q̄ ter biberet. Estate post cibū
meridianum pomorum aliquid sumēs ac semel bi-
bens depositis vestibus ac calciamentis velut no-
ctu solitus erat. duabus aut tribus horis quieue-
rat. noctib; sic dormiebat. ut somnum quater vl-
quingies non solum exp̄giscendo sed etiā surgen-
do interrumperet.

Sigibertus.
Igitur anno primo imperij sui karolus per omne